

Norðausturvegur til Vopnafjarðar

Undirbúningur og framkvæmd

Framkvæmdin sem hér er kynnt fólst í því að tengja Vopnafjörð við Hringveginn á Háreksstaðaleið með góðum heilsársvegi og að koma Vopnafirði í betra vegasamband við Norður- og Austurland. Lagður var um 49 km langur stofnvegur frá Hringvegi til þéttbýlisins í Vopnafirði og tæplega 7 km langur tengivegur, Hofsárdalsvegur, milli Vesturárdals og Hofsárdals.

Hringvegur Brunahvammsháls 1999-2001

Árið 1998 var tekin ákvörðun um að flytja Hringveginn, sem lá framhjá Möðrudal á Fjöllum nær Vopnafirði, til að bæta samgöngur milli Austur- og Norðurlands og til að stytta vegalengdir milli byggðarlaga á Austurlandi. Til að stytting með Háreksstaðaleið myndi nýtast sem best og að sem mest stytting yrði milli Vopnafjarðar og Héraðs þurfti einnig að breyta legu Norðausturvegar til Vopnafjarðar. Ákveðið var að færa tengingu Hringvegar og Norðausturvegar að Kollseyru undir Gestreiðarstaðaöxlum.

Fyrsti áfangi vegarins, á kaflanum frá Hringvegi til Brunahvammsháls, var hannaður óháð framhaldi vegarins til Vopnafjarðar. Frummatsskýrsla var lögð fram í mars árið 2000 og framkvæmdir hófust sama ár. Áætluð efnisþörf fyrir verkið var um 220 þús. m³. Árið 2001 var lokið við að byggja 6 km langan nýjan Norðausturveg frá Hringvegi að Hölná, sem var tengdur núverandi vegi á Brunahvammshálsi til bráðabirgða með um 2 km löngum malarvegi. Arnarfell ehf. á Akureyri sá um byggingu áfangans.

Með tilkomu fyrsta áfanga vegarins styttist leiðin milli Vopnafjarðar og Egilsstaða um 14 km en leiðin til Akureyrar lengdist um 3 km.

Brunahvammsháls – Vopnafjörður 2003-2013

Tenging Vopnafjarðar við Hringveg á kaflanum frá Brunahvammshálsi til Vopnafjarðar var til athugunar um margra ára skeið. Margar leiðir voru skoðaðar. Markmiðið með nýjum vegi var fyrst og fremst að auka umferðaröryggi, draga úr slyshættu vegna veðurfars og tryggja greiðar samgöngur á svæðinu. Nýi vegurinn er uppbyggður með tilliti til snjóá, með bundnu slitlagi og hönnun hans er miðuð við 90 km/klst. hámarkshraða.

Hönnun og mat á umhverfisáhrifum

Veghönnunardeild Vegagerðarinnar var fengin til að sjá um hönnun vegarins og mat á umhverfisáhrifum. Undirbúningur vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar hófst árið 2004. Í tillögu að matsáætlun sem lögð var fram til Skipulagsstofnunar í maí 2004 lágu veglínur ekki fyrir og því voru kynnt athugunarsvæði eða "belti" sem veglínur gátu gat fallið innan. Tillaga að matsáætlun var samþykkt í ágúst 2004.

Ýmsir sérfræðingar voru fengnir til að gera rannsóknir. Byggðasafn Skagfirðinga gerði fornleifakönnun, Náttúrustofa Austurlands gerði rannsókn á gróðurfari, fuglalífi og verndargildi landslags, Veiðimálastofnun tók saman upplýsingar um laxfiska, ÍSOR gerði athugun á vatnsvernd, Haraldur Ólafsson veðurfræðingur tók saman upplýsingar um veðurfar, Orion Ráðgjöf gerði tillögur að snjóhönnun, Umferðardeild Vegagerðarinnar gerði umferðarspá, Veghönnunardeild Vegagerðarinnar gerði hávaðaútreikninga og Jarðfræðideild Vegagerðarinnar gerði rannsóknir á jarðfræði svæðisins og mögulegum efnistökusvæðum.

Þegar fyrstu niðurstöður úr rannsóknum vegna mats á umhverfisáhrifum lágu fyrir fékk Vegagerðin VSÓ ráðgjöf til að bera saman mögulegar leiðir sem Vegagerðin lagði fram. Einnig gerðu starfsmenn Veghönnunardeildar samanburð á leiðarvali. Báðir aðilar komust að þeirri niðurstöðu, óháðir hvorum öðrum, að Vesturárdalsleið um Búastaði væri besti kosturinn.

Vegagerðin tók í kjölfarið ákvörðun að leggja til að Vesturárdalsleið um Búastaði yrði fyrir valinu en jafnframt yrði byggð tenging yfir Hofsháls, s.k. Millidalaleið. Ákvörðunin var kynnt á íbúafundi á Vopnafirði í febrúar 2005.

Frummatsskýrsla var lögð fram í janúar 2007 og matsskýrsla í maí 2007. Fimm veglínur voru lagðar fram til athugunar hjá Skipulagsstofnun skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum. Leið 1, **Vesturárdalsleið** með

tveimur valkostum á kafla og leið 2, **Hofsárdalsleið**, sem einnig var með tveimur valkostum á kafla. Að auki var lögð fram tengingin **Millidalaleið**, sem tengir Vesturárdal við Hofsárdal. Álit Skipulagsstofnunar barst í júlí 2007. Þá var sótt um framkvæmdaleyfi til Vopnafjarðarhepps um lagningu Norðausturvegar samkvæmt Vesturárdalsleið um Búastaði og framkvæmdaleyfi barst í ágúst 2007.

Verkframkvæmd

Framkvæmdir á Norðausturvegi til Vopnafjarðar á kaflanum frá Brunahvammshálsi til Vopnafjarðar, sem stytta leiðina milli þéttbýlisins í Vopnafirði og Hringvegarins um 4 km, voru boðnar út í þremur hlutum.

Fyrsti áfangi verksins, Brunahvammsháls – Bunguflói var boðinn út í lok október 2007. Um var að ræða 11,2 km langan kafla frá Hölkná undir Brunahvammshálsi að Norðausturvegi í Bunguflóa. Áætluð efnispörf fyrir verkið var um 300 þús. m³. Framkvæmdir hófust sumarið 2008 og lauk verkinu sumarið 2009. Suðurverk hf. í Kópavogi sá um byggingu áfangans.

Annar áfangi verksins, Norðausturvegar, Bunguflói – Vopnafjörður var boðinn út í febrúar 2009. Um var að ræða 30,4 km nýbyggingu Norðausturvegar (85) um Vesturárdal á milli Bunguflóa og þéttbýlisins í Vopnafirði. Í verkinu fólst einnig 6,8 km nýbygging Millidalaleiðar, eða Hofsárdalsvegar (920), á milli Vesturárdals og Hofsárdals, endurbætur á 0,8 km kafla Skógavegar (914) og gerð nokkurra heimreiða. Áætluð efnispörf fyrir verkið var um 1.100 þús. m³. Verkið var auglýst á Evrópska efnahagssvæðinu og samið var við KNH verktaka ehf. á Ísafirði um framkvæmdina. Sumarið 2009 hófust framkvæmdir við verkið.

Haustið 2011 var lokið við að leggja klæðingu á Norðausturveg og hann opnaður fyrir umferð. Eftir var vinna við frágang og vinna við Millidalaleið stóð yfir. Í byrjun árs 2012 varð verktakinn gjaldþrota.

Sumarið 2012 var samið við ES-vinnuvélar ehf. á Vopnafirði um frágang á námum og vegfláum meðfram Norðausturvegi. Einnig var samið við Vökvaþjónustu Kópaskers ehf. um girðingarvinnu og ÞS Verktaka ehf. á Egilsstöðum um fyllingar í stuttan kafla Hofsárdalsvegar. Fljótlega hóf svo Vegagerðin undirbúning endurútboðs á verkinu.

Í mars 2013 var endurútboð á öðrum áfanga verksins. Framkvæmdir hófust sumarið 2013 og þeim lauk haustið 2013. ÞS Verktakar ehf. á Egilsstöðum sáu um framkvæmdina og lokafrágang verksins.

Priðji áfangi verksins var boðinn út í maí 2012. Vegagerðin bauð þá út gerð nýrrar tengingar við þéttbýlið í Vopnafirði. Verkið fólst í gerð á nýjum köflum af Norðausturvegi næst þéttbýlinu, tengingu hans við þéttbýlið, gerð áningastaðar auk bílastæðis við kirkjugarð. Áætluð efnispörf fyrir verkið var tæplega 70 þús. m³. Framkvæmdir hófust sumarið 2012 og þeim lauk haustið 2013. Árni Helgason ehf. á Ólafsfirði sá um byggingu áfangans.

Samantekt

Norðausturvegurinn í heild sinni, frá Hringvegi til Vopnafjarðar er um 49 km langur og Hofsárdalsvegur sem tengir saman Vesturárdal og Hofsárdal er tæplega 7 km langur. Nýr Norðausturvegur styttr leiðina frá þéttbýlinu í Vopnafirði til Egilsstaða um 18 km og leiðina til Akureyrar um 1 km. Heildarefnismagn í framkvæmdina er 1.700 þús. m³. Heildarkostnaður við framkvæmdina á verðlagi 2013 er um 3,2 milljarðar kr.

Helstu aðilar verksins

Vegagerðin er verkaupi og hafði deild áætlaða og hönnunarinnkaupa á Norðaustursvæði yfirumsjón með öllum undirbúningi og hönnun. Veghönnunardeild og Jarðfræðideild Vegagerðarinnar, önnuðust undirbúning, hönnun og gerð útboðsgagna. Veghönnunardeild Vegagerðarinnar annaðist gerð umhverfismats en ýmsir fleiri aðilar sáu um rannsóknir og skrif tengd umhverfismati.

Umsjón með verkframkvæmdum var í höndum Nýframkvæmdadeildar Norðaustursvæðis en árið 2013 annaðist Verkís hf. verkfræðistofa framkvæmdaefirlit.

Verktakar við gerð vegarins voru Arnarfell ehf. á Akureyri, Suðurverk hf. í Kópavogi, KNH verktakar ehf. Ísafirði, ES-vinnuvélar ehf. á Vopnafirði, Vökvaþjónusta Kópaskers ehf., Árni Helgason ehf. á Ólafsfirði og ÞS Verktakar ehf. á Egilsstöðum.